

15-01-24 opmerking

maand-bespreken

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Verder afhoord

Aan

Minister van VWS

Deadline: 15-01-2024

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Voeding
Gezondheidsbescherming en
Preventie

Ontworpen door

nota

(ter beslissing)

Brief TK amendement NPS wetsvoorstel

Datum Document
12 januari 2024

Kenmerk
3756724-1060254-VGP

Bijlage(n)
2

1. Aanleiding

Het wetsvoorstel "Wijziging van de Opiumwet in verband met het toevoegen van een derde lijst met als doel het tegengaan van de productie van en de handel in nieuwe psychoactieve stoffen en enkele andere wijzigingen" is op 20 december jl. plenair behandeld in de Tweede Kamer. Op 16 januari a.s. vindt de stemming over dit wetsvoorstel plaats.

BBB-Kamerlid Helder heeft tijdens het debat een amendement ingediend dat naderhand is gewijzigd. Het gewijzigde amendement is inmiddels ingediend. De bewindspersonen van VWS en JenV hebben nog geen oordeel gegeven over het amendement. Om de TK van tevoren te kunnen voorzien van een gedegen inhoudelijke reactie, stellen wij voor om bij voorkeur uiterlijk maandag 15 januari a.s. een brief naar de TK te sturen.

U wordt verwacht aanwezig te zijn bij de stemming over het wetsvoorstel. Omdat Kamerleden zich nog niet hebben kunnen uitlaten over het gewijzigde amendement, is het mogelijk dat de behandeling van het wetsvoorstel wordt heropend en u gevraagd wordt te reageren in een derde termijn.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- akkoord te gaan met het ontraden van het gewijzigde amendement op grond van de in de brief beschreven argumentatie;
- de brief aan de TK, die mede ondertekend wordt door Min JenV, te verzenden.

3. Kernpunten

Algemeen

- Het door ons ingediende wetsvoorstel beoogt een verbod op bepaalde groepen nieuwe psychoactieve stoffen (NPS, ook wel designerdrugs) d.m.v. toevoeging van een lijst IA aan de Opiumwet (in aanvulling op de bestaande lijsten I en II).
- Het betreft een aantal stofgroepen waarvan de chemische structuur is afgeleid van meerdere middelen met een psychoactieve werking die op lijst I van de Opiumwet staan vermeld.
- Met dit stofgroepenverbod willen we de eenvoudige ontwikkeling van nieuwe nog legale stoffen die afgeleid zijn van harddrugs (lijst I) tegen gaan.
- We richten ons met dit verbod op stofgroepen die we deels tegenkomen in het gebruik in Nederland, maar ook in het buitenland. Bovendien komen we deze stofgroepen in ons land het meest tegen in de productie en handel en bij de douane.
- Vanwege de potentieel ernstige gezondheidsrisico's van deze NPS beschermen we met dit verbod de volksgezondheid. Tegelijkertijd kunnen we de productie en handel in deze stoffen aanpakken. Nederland is een bronland van NPS.

Plenaire behandeling

- De behandeling van het wetsvoorstel stond gepland voor eind februari dit jaar, maar is door de nieuwe Kamer naar voren gehaald.
- Tijdens het debat hebben enkele partijen kanttekeningen geuit bij het nut en de noodzaak van het wetsvoorstel, andere partijen blijken eerder te neigen naar een uitbreiding van het voorgestelde verbod.
- Er lijkt een ruime meerderheid voor het wetsvoorstel te zijn.
- Er is een aantal moties en amendementen ingediend. Alleen op het inmiddels gewijzigde amendement van Kamerlid Helder, dat verstrekkende gevolgen heeft voor de Opiumwet, is nog geen inhoudelijk oordeel gegeven.

Gewijzigd amendement Kamerlid Helder

- Dit amendement ziet op een generiek verbod op alle nieuwe middelen die afgeleid zijn van middelen die al op lijst I of II van de Opiumwet staan als door de aard en omstandigheden redelijkerwijs aannemelijk is dat het middel voor gebruik als drug bestemd is.
- Vanuit het perspectief van de volksgezond achten wij dit vergaande generieke verbod niet proportioneel.
- In Nederland is het gebruik van dit soort nieuwe, nog onbekende, stoffen die afgeleid zijn van reeds verboden drugs namelijk relatief laag. De groep mensen die drugs gebruikt, geeft over het algemeen de voorkeur aan de klassieke drugs waarvan de effecten en risico's bekend zijn.
- Het belang van de volksgezondheid wordt met de voorgestelde lijst IA - een verbod op een drietal stofgroepen - afdoende beschermd.
- Bovendien blijft het mogelijk om individuele middelen die buiten de stofgroepen vallen individueel onder de Opiumwet te brengen.
- Ook zal het bij het voorgestelde generieke verbod om een dusdanig grote en onbepaalde hoeveelheid stoffen gaan, dat het onmogelijk is om te dui-

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Voeding
Gezondheidsbescherming en
Preventie

Kenmerk
3756724-1060254-VGP

den welke stoffen precies verboden zullen zijn. Hierdoor komt de rechtszekerheid in het gedrang.

- Vanuit strafrechtelijk perspectief zijn er ook diverse bezwaren. Door gebruik van vage normen als 'aard en omstandigheden' en 'redelijkerwijs aannemelijk', wordt niet voldaan aan het strafrechtelijk legaliteitsbeginsel, dat vereist dat strafbepalingen voldoende duidelijk zijn voor de burger, zodat hij daarop zijn gedrag kan afstemmen. Ook legt het wetsvoorstel een aanzienlijke extra werklast bij Politie en OM.
- **NB:** De fracties van CU en CDA hebben een amendement (nr. 10, ter vervanging van nr. 7) ingediend voor een snelle mogelijkheid tot het aanwijzen van stofgroepen, door middel van ministeriële regeling (i.p.v. algemene maatregel van bestuur). Dit amendement is door minister Kuipers ont-raden (overbodig) maar lijkt vanuit inhoudelijk oogpunt te prefereren bo-ven de voorgestelde vangnetbepaling, en kan in de praktijk hetzelfde ef-fect bewerkstellingen als voorzien met de vangnetbepaling. In de brief wordt hierop gewezen.

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Voeding
Gezondheidsbescherming en
Preventie

Kenmerk
3756724-1060254-VGP

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Verschillende partijen lijken het wetsvoorstel te steunen en zelfs verdergaande maatregelen te wensen. Dit gaat om BBB, PVV, CU, CDA, SGP en NSC. Het is daarom niet ondenkbaar dat het amendement aangenomen wordt.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Verschillende gemeentes hebben bij de bewindspersonen van VWS en JenV op het belang van een verbod op designerdrugs en hebben verzocht de wetgeving daartoe te bespoedigen.

c. Financiële en personele gevolgen

Een generiek verbod zoals voorgesteld in het amendement zal gevolgen hebben voor de capaciteit en gevraagde middelen bij Politie en OM, omdat dit zal leiden tot meer aanhoudingen en inbeslagnames. De kosten zullen de aan de opsporingsdiensten toegewezen middelen overstijgen en daar is op dit moment geen dekking voor binnen de begroting van het ministerie van JenV.

Het voorgestelde amendement heeft geen financiële gevolgen voor de IGJ en CIBG, die vanuit VWS betrokken zijn, omdat er geen sprake is van legale toepassingen waarvoor een ontheffing zou moeten worden aangevraagd.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Het amendement is juridisch kwetsbaar, gelet op de strafrechtelijke handhaving en de rechtszekerheid.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De inhoud van deze nota is afgestemd met WJZ, de IGJ en met JenV.

f. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

g. Toezeggingen
N.v.t.

h. Fraudetoets
N.v.t.

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Voeding
Gezondheidsbescherming en
Preventie

Kenmerk
3756724-1060254-VGP

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

